

Sexual development

Children not only grow in height, they also grow in their sexuality. This sexual development begins in infancy.

What v dog this dried asknown about sake?

- Why do you have to kiss to have a child?
- Is being in love fun?
- Can two men also have a child together?
- Are there people who don't get married?
- How can I know that I am going through puberty?
- Do you get bacteria from someone when you French kiss?

BabyTouching is nice

Advalba/by/isontvieks theeweoeld by

fleedinte, vloelein.dki tlasati marceveln

emelikeg. Babyésvikderolbet fijn

tom daend erad ktueld bedkritiffelds

tesaferdenlihlet fræeft ebovellig

gevoeths/atrabileers trada and tofuzels

taein behvisalsun bestehoetsadeten

happaken.rDatigebee,rbnieby

exprese.maar toevallig.

Toddler
I have a penis. And you?

Pedtilers/bedemeialware/ost taei howeilgediëshaam.
Zhegrieradat betetrejoagea biby oera rgiels jihreijna Zeralijriousuws-glerigt reachelithersliebdyraneh dratvafitheir qualersts Z.E. gegarvill discover drotdeldarie shiforor-beeld pledryhshoutipeg 'darty' (visadé woorden.

Drize fordichers apout ovied fein derweeruteen agezos sin andjoin jaar

toddler
Where do babies come
from?

As droneaskänchildag eels tol gelato, oly drist la jan, As allewereld geptandslerriesseleoters also thann by awalkaingte kijlkenther. Zheypitkert giplag gaarlestjus discoverlitteia brotti esitdadiken: aadedijd eorriittelelitja oof doktertje.

Whedetrieddeijf, arestjaerozijsix keiggerotek, dhieledjiteddearëdeas abertytyjsichljbogensk girl beriajviogedtathi Dagtezhikefen tifderræskovkirederbabieskomer baby's vandaan komen.

School child We are friends

Viamaiterajzaofsezeren weten kintderenkhowerovbalbabit de boinescont. Opnierellgestijthis agetabeterkladterizevelet. Ziedynare berei vinllese zijn. Veicordechieppish ipsorden belærignijdreant. Brogsaacegirls soeiejæses peligseapare bytney andrawyspelogevitedexcizing. Spangentis jredoze petitode glaan kindere astielhe obstelenneked bodiekun blote lichaam.

In love and insecure

Almost adult
Flirting and making out

Debeutyrusitalegiregireestal tuets were dettiera en sy iofitiernia and Pfübers Krijgenjerlsorkptijdemet weehverbaderingen tehonaken. blem die logainmer Teite en boodsdt yobwasaed. Za kurese Tleeg can bezekorizise over hun lithaeim. Bedvesdeheveflielfth gazen experimenteveithnketsioenend tonuciking, aadraken, en masturbeten/rZe-zoeken online informatierophoxetr seksDluridægælpisrjædækbmen jangegeneeple alfterh fer obbet aphietheenthey tikeisiessvallen, offoo elleboth.

Yongeneopterden strogyaamaartvohgasben, practieferlieting,
datirigitaad, verkledirigven vrijen.
Oederlativitelen, commicatioenen,
wishesraed goanxaries expect
rejspectangrijke dhamathe Ales.
Byngerag achteightjaan, zijalf of
treeft klavbelifte abyerakte exual
gestachtsgemeenschap
gebladhe othelerelfelfowset
bewustigevaten for the chighp
de junete placthetelmet plays
apeelipertand augrijken akbig
behtaggen van contacten.

Children and sexuality

Children and sexuality: for many parents this is a strange combination. Sexuality is about kissing and making love, right? That's right, but sexuality is also about feelings, about discovering your body, about differences between boys and girls and about pleasant and less pleasant touches. And that starts from the moment a child is born!

What happens to children between the ages of six and nine?

- Childdenedevetvikkriehrdships/sofbenpreth, veitbilenedikthelesemvære.hetzelfde geslacht.
   En ziekvinamfaleriidfolgeorden.
- Childenearzijrunieuwagibhigven hebben quagationsea belas sēx bēlhējikkookkatars gashaothedislige, nitalas, niet makonighet bijzija van volvadadanen.

- Sczaroundhitteneigethdzejsaar gaat het lichaam vanhiliddenestdavtyzaam veranderen, het beget vanderetberoeit. Ze gaan zichzelf likees vbeyelijkeldrikteanderen, of met wie ze beuden willen zijn.

Did you know?

Khilthen vilantatktuntheilepapeatsrabout sekualitikeift begitarehavingspekatereiaritifel and ineasafeligaynanier met seks.

What can you do as a parent?

- ByDhugʻgirlgruffelen akeryoʻe dehjiblifeel zich safexeilig voelt.
- ByDgiving kjodrdehildrspate giefeel voelt het resip geteel peoteeral nipie kthelijathroomid dipod an alge ble lookeed! Abceiptathis: Op this grayty Aocsipovethiit. You lach jidzien dat je kiddicatje bishaah verwishes regretionits nag aangeven.
- Bylänsweringequeste lie åbe ærlovekarte sæggeu teactrolog lettiget jeddned dan bet leigte/our out it kanstrarisvon probterproblemen.
- ByDtatkitegrabteutdovelänfdeen, sydes slaatije that idds hor gralvoord joorgive ýjeujedtiid normsraed walereterand goodjoede inforinformations about liteku ality.
- -By groung (gard-pregress you geverny been full doublind want when provided them.
- ByDstrovkirigthrowiyo bodejij withdingers, you aregare;kam jde for your behittivoor je kind.

Already talking about love and sex?

- 1 Voushoje youd chiteletatedhe year bijgine toryout with questions and problems on.
- 2 Vergeivit i was inchid declasish for formatation.
- 3 Youkuan jej végerun ownen ozma and en values even.
- 4 You sho je voord criter that patking alver seeks is a wormal is.

Friendship and infatuation

Children develop real friendships at this age. In the beginning, girls mainly play with girls and boys with boys. At the end of this age period, you see that girls and boys sometimes challenge each other by playing games like package. They find this teasing exciting.

No snebštír krimateria kganen explaizevkaftijeling tritleggisn Beatoverlievielheithly. Avealis ith at jn blatekem findstanken hen heizelgrenveet mentheel lief biegien izgetkeyroam ithbeet loegibed anlovek weth treeti aijstep, hendmee sathen hand verkering met elkaar.

Zerstaam plan thipycorlineel destruction dreptueze bespelantantege Erege Manyrusaaltaldroop desse vasjes.

What can you do as a parent?

Youkuan natt jo kind pratea lover fælling dheide andlask grægeto og abstællien! Håven je uvelee been iverbigéd Deweest/AMitoetalentelbeyoogsweierieove wartie foll beard? West feeel with also in overlief of breat? Endwarhiet eigenlijklyhette eitstehilmet withendsobrapship?'Mant cathegapeaid an arefallated heidove bankbafuzijb,uminan narise bekvefusingend safd vettirietica fich that verlief ith kide care neglen von shakeassurg eithdafsditulteel oromala abiscala also saattatapejopteggerhdet itiffesentvellatibillshide. Folatisskypte oth eyebbeynbZedatimoeti viiivoorbeeld vogkeningdrebbenie samenywomen of getrobevid zójre. Weth jeargeothe repostriálic jevkouhoga overwefd zijnsoga elke an. Net zottlætere otbegetnschýdween metitjet reputkastripsrtiafækunnen zijn. En je kan vertellen dat relaties uit kunnen gaan.

Homo?

AdriamMylijuzyearijoldsonsajsahetsjinlet kõjveeviithihiis opyijrienidadjd wantstibananiy trinavisheshijhosassalõueel?

Vesiyo kara, mbat iteis hvati heizes seryktimt op deppere jäjättivis agettiatden dangen træty are ire lovejelid zijneynmeralatizettibe y fleid sonze one izenyaside ete Mief vjudstio Dæmals kare zogood oppgatedetyele geth veid zijnoth je trænetja te beys liveholfat en jdogenvittijg idls, vandahere zden opya vistjos adnidave jvithebovzijardivi hediavisla anddgin sp jongens of op jongens en meisjes.

Already a bit exciting

At this age, children are already becoming more aware of the adult meaning of sexuality. For example, they know that the genitals are not only for urinating, but also have a sexual function.

Khithem zijn uieiows giad gametime belkäjken kooklat wachesthe hissgetein is fora koodetteenan. Bedatsed kiehateids besingty zijn eanfabe social eutgelishe yenozlodije iddotteis in derhouut valutsi Wasseinsg. Deik bekrageriikats van dwelgerigeslachtstyeldregethey tare aborel als ze alleen zijn.

Kinideenrkayıben cirib moer goda salsedanladı tadylacı zijke Ditibistekeni sistası taishmidö nyerr zamazır wideesi itklirden of otherslandı bajtatjıe batda da badkasılorkedr op slot gaat.

Show vagina

Althegivlfeiedidisetpevsamde zelédenletftéjd both en joy vloidenthet, altébisi ågekapproliptieteen, bediå gjedrāgidan past bij tholesýttjdat kous wel belaggtejk can terkeglethisalfjerbeahtehtér dit gildenemd potterwalstzif. erduaravjelsdidreetjeldit bedietrt wellein liklegeltjekuerjeslert ookhat nydie ve toldere wad årej krienalbruetjelieserteldewleat vyot je thinkveb aan ije voorketftje hebt verteld, en wat je er zelf van vindt.

What can you do as a parent?

Givef dtit derens placeut mit y othir dijs gent. Litt de or prebetteat they herstlete adylinatio ij teuth en gewn 1 wishesra ed goernaan igset hey doort drawe wood.
Zieylt binger hejettot et dikerawat be onide tije xpieden en yoog en seatov do daat an then offenset vespecht our 2 this discheratie to the triple that will be the triple to the triple that did not elw facilities the signadogs we tike at het 3 wel of niet fijn vindt.

(Game) rules for sexual play/ behavior between children

- Wetlert@dosenesteesttieghild wat kind het beifiself, ldeesttieretkindchild over virten do bettie kindrereniiev shiesexteetbeiraviouritie?
- 2 Valjurit\(\frac{1}{2}\)gineis\(\frac{1}{2}\); Idees jyckindr\(\frac{1}{2}\)tetrifoserfahitft bee\(\frac{1}{2}\)situ\(\frac{1}{2}\)in journal of the significant of the significant
- 3 and it kere but dighe educity der kinglestets swamt, or ist enler e act power, difference? ake van een machtsverschil?
- 4 Adequatevelopikkelingelgoujelkindolets avytningtha jorsgoofvaogdwoords, fpastelethe sekaubėt avaling ibti the devatijskeling algebtijd tranchitikind?
- 5 Adequate context; Jisylour schild be be yualrag beh pivilsinappep parate; otores from quisturbhot sinder on hier deroth garea?
- 6 Zett frespectioles y bujeckind uniteht and die geweitgen een out fis of the begadong, roes met heet geweitskeit das die den als die den die

Self-image and comparison with others

Children become more aware of the differences between themselves and others. They begin to compare themselves to others. On TV and the Internet, they may come across images of people looking 'perfect'. Children can become insecure about themselves because of this.

What can you do as a parent?

Onnerecorderacygencial jerkipplyblijkismsetzielle rebij ie hetobeleggrijk jeddiodyanie neorpiimenten tedgevenyd gemeassi ben je zelfleen yoorbeelde worejerkind. ybleesk jebenga bestuuthboelgemannk jegethyaan ybleesk jebenga bestuuthboelgemannk jegethyaan ybleesk jebenga bestuuthboelgemannk jegethyaan ybleesk jebenga geduuthboelgemannet je kind!

Käjkeentookuuheilsyjeukinditalis lustrigttratitterriet. Alyaja säettäät jo kiruhitoissiaseisyrkyyde aitleg geptainatherinetajeetilatdisotealgineteintelia medlä gegevare shampanaljootenkanisjots, are steisjed zijayslask yousedyldvatat jakindinet heit tikeij Zielfmooriviiriot. Ekehainetrolookiditeietleyderoertajourioziehelistephetrifisphiataiset? de dat osak titelti Bytakhing labout tiloopoliierbideiviil jeanetoliertijelisinalveen piigien nitealsayteavoersen. Orak ieeräjestrioierdoondati baekdaotuilvalysnealla niet altijd echt zijn.

Vockum jarkindy irettlyzerlebildjalanasthialgietzout trætchlangesindarbertandethigergen Dei publicoveit. Zouberepå je jeokinchvidon Encalsukiraterereeehmaarity da pyrberteitvzijn, twittak teshatroutathis withdateinpahentsukiebe averaprefehativees dat dus voor.

The road to puberty

Althoughe you rusually contribe liture triene brook has thee a preparing for publicants series the algebra of the public little and the little and li

Wheindelidrendentelepüblektyrttreykaanegrow ita pidty. It jasthogroeien de boeasts, grow, vandichey bakettheistfüstgesteld. Bij jürdenstopysich elesstidesländepaki spigrowlandtheigget dheinsistesjadlatign. JBoysialso beilgeaardlandsvhiskersahartheebeiardianthie durbael. Getilgoys andrgiidjes krijgen publichtigaarokpitlhaar, sweatmoreverboam getipimplestjes krijgen.

Sanitary napkin

Fatman/Mijn djochtersangmehterragskedtets vantanemphusikan berase Mockellich van detenu abwitleggen?

Yes, doukam ztleadyl. Tvittel haarydatja maandpadsavid kyotgalvaylsen päsijel ongstold dient. pergastold zijhbelyolsevil dat esongstolood elke coand ovatbilyoed zijhavagina kventridaand-Santrand lapkihst biosof epvhagband. Gleisjaavechden fjestiplehiod vora bet agest wherstolely assea bogetheist elentiyerajsan bijn.

resilience

112

One of the most important things you can teach a child is to be resilient. Resilient means that you can stand up for yourself, indicate your wishes and limits. And that you can come up with a solution yourself in a difficult situation. It also means that you take into account what others may or may not want.

What can you do as a parent?

- Leanjo kiyalop: hitdeigen gerbei towartfeetings.
   Distiktgrisletsetiveidrussyes feeti rig-gerbeihen teartifrete yoevtiket atjers jie glevge/oundoje fijvant aarorfeelingvoel wil je niet.
- Læxplaidathætlebkeænneietrheakelgetefunen zijnretsukggælteimkæepsegætsotojezelf houdself.Nielpleake gebeinets zije nieftijn. Dierkretje beteknhertellen.
- Askreagyoaar deilotsoipigvan, jerkihit. Øpydeze yoaniehitekwije leiachetenfeigent heën bygite wpimien.
- Respectation designation despitation designation desi

- Veltişbjerkind dathaetthiet zamtajustigloavilitre otbesgrengle mith getapozokdewietgiji/het exeet.iOtheyietaladoptdiekandesi zijnf ofiels zedweryaatdeg zijn.
- Legulátolatan ieroand adovzijotoft baar hiskatan bodg ikteners talst bij oft ziválatt niet wil.
- <u>L</u> totaken suken odat oja klainahal tijydyksi j. jartetecht kan.

Tip

Lees dit for filter Over des græns diels voor Budents Saktees kapatæden toet with the tlaggestensteem.

De folder is te downloaden via: www.movisie nl

Indicate boundaries

Raduly billin kjerik (a jaar) mjik onan gasus kyra mnar yyyeta ilkalimooliikidhar:mee?

Yokirchijdedfeaulylehijkiezte spelinnita ByDoor despegting thiselipet vererteach jyou kichildati hatt itijre/hand igatezias linnigsaam gewan dregatreaar historgaduisterd wordt.

Voukumt agel en oft feykind taftsprekt yn datajet Wilt det hij saj betta toppeandanalere titterien gedag zegt.

Resilient, also online

The use of the internet and mobile phones has become very common. In this way, children receive information and make contacts. But there is a chance that they will also come into contact with images that are not suitable for them. It is also easier for strangers to get in touch with your child.

- -Wakijkvafaendoe:niee:mangvat jaskindedoebop zijorefahaanmebiekijeen op het internet.
- Tel/gotel jeildnyhatathlegt kare negant koonen op internetie aer perotopen gaweltiglerathwhken dreyt alsobij/zijeyoietselegaske omternidetliket tiltijdhaljtjætereyhtakanvalgshan orbykken drey bæshooktiet integesuvelikan jæzettyeprovide aerogotedenternittaliber top demoureputent dat steveskloten po and tearen houdt.
- =Tell/ættel: jelkind: øbbfosto/ætendibmpjestdioæte duturstvætebleog hæihleng-op internyebite vinden zijn.
- -Distespretkynat ja ikiruharatje optjeropiine profie profierand whict yo egluit tils dietatiet s norsteediggis opeperad orbijkaajingsvehsals jo teledophonem maten adhad degeven.
- Måkeadgefepraktenvittetjotkirdtjoldivoorbæeldele geealkvætingdstratogeteten indhati sessioespie, bfordengerebjokkeneradkeavervelagde vragen gtellstions.

15 I

Porn

Demiis: Isbundoutteryelionye dabidijn zoorhasheegewatchirige pärgezien.

Khilibren innynenconstrues extinity suggistive transplacement vipixtobilioterree Sciomegehildderen komeradiotsatrislig/schamændather siganlenking for ito DisBusspwick yout jehilddidat pornisifos ito DisBusspwick yout jehilddidat pornisifos ito disBusspwick yout jehilddidat pornisifos ito distribus yout sightithem. Geglidktize hatayændataletakjibbarbanditt Xohetabilden jayu alser fundriee keitingt olwkind karghet plainsplat pend kinthat propletisave sgudrwarpera, that idds stagedrænda bebæn Room does mot show hetypepptedræke hoveschte Adrien that riset ften zien litiferænisen in het echt met elkaar vrijen, dat gaat vaak heel anders.

Talk about sexuality together

A frequently asked question from parents is: "Am I not encouraging my child to have sex if I talk to him or her about sex?" The answer is "no". Well-informed children usually start having sex later.

Very normal

By explaining topiensuch and and winspepaland selativisty welke achively lichtly je think rabbut deakthey welke achively like aid pretignind betkenduchde wigwiswessed boundazies. Yowalsers havaouje third trak tites planfeaty heel normalatistal knamment le praten.

What can you do as a parent?

Kinideenazijnuniouwagidatik ericitefien veel vuostensold siavitengaatimens selsevaliitelt. Et kijnegaempiaaidee nalgalisvoowhoodealis withichesetqliestrageascapanent, gaarhenaar avel alempias: tips:

- Bel/desirdufdalişk: siimpterwoodsige d/explain amlægt bizywarezan betekenen.
- -AsWfaagroempuithag alsfdeevraagtomduidedidais.
- Dövlátek japlaettam avad hitele Zíregedati geyusti en a dock khej athtevanosolvep, szothatt jy ovet hat i juisete han two ocerch kurstvyerven.
- —Is the midnet movine mid additional and a second and the secon

Voltoeft nietyaltijdete wat liten dot dei laindaken vrengesteit den laintsook zelfveen gesprekelf. beginnen elen paspussis hij voogbeerd iieta eit alwhat mediap Watrkyn helpen ook jeseen gesprekis oert over ditsonderwerp, is dat jeelkaan iet han leestisten vergied van helpen ook jeelkaan iet han leestisten vergied van helpen je je king dat je dat jeelkaan iet han leestisten vergen ook je je je king duit om iet ste vertellen.

School and parents

Schools aije novembligedigo paylahterritorato delational artid sexualityeeditmationer Primaryle schools, för eixample, payvattentidrijto thiseeld through the Mekrofethiet do cetebratertickles. Durbrigstrisviveerk füjalantivities areeprovided er landkevetividlaismere ivesja aityklejsorika biast delgtiöjhships and selatalityer seveledudation in Education ismbealattical onderwijs is een mooie aanvulling op sex education aphoening thuis. Een goede sentabovatlong etweenpareires and school zorgt erweensterkhadentid realerieteld toutleyoop asa hoogte parenvat eavpreditochasisteling ootit, kun je er thuiskoollyoopangeeinto further detail.

18

Reading tips and useful websites

Voagski?

Sleatact the achop indet the achop saria of recorphic against the Kightep the Walts item as a content of the co

Books that you can read with your child

Subjecteeperathally abvertsels untiteit

- Einstierfofobatikm-boeks-usebx-verdurliathöring (Christian Verducux)
- Saar em dyp p talkrabourtsekeualityijk (jetjet Borger)

Subject/elp/dichaam

- Het bijbøelsoklægvengetvandevelebieg, ribs, lapendensezen, dviebebenderbilkssædandere eigenveijbodichaam Ødeter (Ødetia) Westera)
- Whatsiss Sks? Vougenchild jentgefünstwen over lächemphijkheititera nelksaxulätelijt (Channach Zwiep))

Suldjærvæfrje vridshipsahaplevæverliefdheid

- Benjijook op mij((Saddejrijnaradeder@gef)
- Help, tjeticheverliebble (Carry/s Sileeren Degmar Sitem)
- Howaterlsefrik/é (zndw)él)éfake?((Firentoène Oomen)

Subject: Subject and Region (Region)

 Neek/Handkoabsonverayenganetygen (Sandanijtenipmvåer dereb eer isladi avtariatetua)tour)

Book for parents only: about the sexual education of young children

Kiriale pearplen/pjgofteeljingselens
 (Sanderijn van der Doef)

Sites

www.edvcæden.ril

Websitevint informatie about decotavelskeling enconvocating van kinder en enjong people p de The starmant thems o whersinder cadagele savival declargement landele convedutation.

www.kindenselxsualityeitl.nl

Websitevitetiinforratidieaboert desseksuele ontuekkteljingeen afelseksueled oparioeding hitaneki ruperentioe ä 2 å aa 2.

www.ouders.ml

Websitetoroparentslabooropareprografingsexuality. taksualiteitn Eristparm dyksked gestelde vragen vareotsders op.

shop.rutgers.ml

In de webstick glovind fürfolder terabrochures som oudeter graveres kindlere children.

www.seksalebwartioin.gl/nb/areder3Website with

With a fact to me a buforn that we decode the week van de een aktielse lapseje project to veten to had conde en seksaled voor tring bijn men hyerbaarison dit my ijse also decriteis aan nyokookel boekare woor outders en ikinderen.

www.mediaopxoeding.ml

Website wherepedpekts digsment prestid geven eportugeid dren leindet hem mediadia.

^{*} By the word parents we also mean educators and carers of children.

Rutgers

About Rutgers

For 50 years, Rutgers has been committed to good sexual education for young people, to improved access to contraception and safe abortion, and to the prevention of sexual violence. This is how we improve the sexual health and rights of young people in 18 countries. This is not only about STIs, unplanned pregnancies or sexual problems, but also about pleasant, desirable and equal relationships and sex.

We work together with partner organisations, with professionals in the field and with around 120 employees at our head office in Utrecht and our country office in Indonesia.